

Класификация на цветовете

Известно е, че думата “цвет” има един смисъл във физиката, а във всекидневие-то, когато става дума за човешките възприятия – друг. За физика например бял цвет не съществува, докато за всеки друг човек белият цвет е цвет като всеки друг. На този факт се основаваше и един някога популярен анекдот: Говорят двама шопи (защо точно шопи, не е ясно – биха могли да бъдат всякакви други). Единият пита: “Бялото цвет ли е?”, другият – “Цвет е.”. Отново: “А черното цвет ли е?” – “Цвет е.”. Заключение на първия: “Ами тогава значи моят черно-бял телевизор е цветен!”. Разбира се, днес помладите няма да разберат анекдота, защото не знаят какво е черно-бял телевизор.

За изясняване на разликата в смисъла на думата “цвет” като физичен термин и като езиков термин, определящ дадено човешко възприятие е важно едно прочуто лингвистично откритие: оказва се, че в човешките езици цветовете имат определена *естествена подредба*. Независимо от това къде живеят – край море, в планина или в пустинята, по целия свят хората подреждат цветовете в следните шест класове: 1. чер и бял, 2. червен, 3. зелен и жълт, 4. син, 5. кафяв, 6. бледоморав, розов, оранжев, сив и, понякога, един дванадесети по ред цвет, който може да бъде различен в различните езици. (В класацията не са включени цветовете като сепия, на син домат или цветовете, които нямат всеобща употреба – например като рус.)

В какво се състои откритието, т.е. в какъв смисъл тази подредба е естествена. Оказва се, че ако в един конкретен език има дума, която означава цвет от тази поредица, тогава в този език непременно има термини и за всички цветовете, които се намират в редицата преди него. Резултатът показва също така, че хората използват тези основни цветни класове, дори когато в техния език **няма** термин за всеки от тях. Тези силни твърдения са резултат от изследванията на повече от 100 езика.

Във физиката за определението на *бяла светлина* се използва абсолютно черно тяло. Обикновено като бяла се определя светлината, излъчена от Слънцето. Слънцето обаче, с неговата ефективна температура от 5780 К, не е добър модел за абсолютно черно тяло. Поради това днес бялата светлина се дефинира като тази, излъчена от абсолютно черно тяло с температура 6500 К. Абсолютно черните тела с по-висока от тази температура изглеждат синкави, а по-хладните – жълти, оранжеви, червени, кафяви или черни.